

Grant Thornton

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՌԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին,

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՌԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ-ի այսուհետ՝ («Ընկերություն») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվապահական հաշվեկշիռը, տարվա ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար տնօրինության պատասխանատվությունը

Ընկերության տնօրինությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխան պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար: Այս պատասխանատվությունը ներառում է խաբեության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգի մշակումը, կիրառումը և պահպանումը, հաշվապահական հաշվառման համապատասխան քաղաքականության ընտրությունը և կիրառումը, ինչպես նաև տվյալ հանգամանքներում ողջամիտ հաշվապահական գնահատումների կատարումը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի հիման վրա եզրակացություն արտահայտել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Հայաստանի Հանրապետության Աուդիտի ստանդարտներին համապատասխան: Այս ստանդարտները պահանջում են, որպեսզի մենք պահպանենք մասնագիտական վարքագծի կանոնները և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք այնպես, որպեսզի ձեռք բերենք ողջամիտ երաշխիք, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտը ներառում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու նպատակով ընթացակարգերի իրականացումը: Ընթացակարգերի ընտրությունը հիմնված է աուդիտորի դատողության վրա, ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի

Գրասր Թորնթոն Ամյոտ ՍՊԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. +374 10 260 964
Ֆ. +374 10 260 961

Grant Thornton Amyot LLC
8/1 Vagharyshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia
T +374 10 260 964
F +374 10 260 961
www.gta.am

գնահատումը: Այս ռիսկերը գնահատելիս աուդիտորն ուսումնասիրում է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար անհարժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգը, տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը ներառում է կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, տնօրինության կողմից կատարած հաշվապահական գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական եզրակացությունն արտահայտելու համար:

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակի և մույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ներդրումային կազմակերպությունների գործունեությունը կանոնակարգող օրենսդրության համաձայն:

27 մարտի, 2009թ.
ք. Երևան

Արման Փինարբասի
Տնօրեն/Քաժմենտեր

Արեն Աղաջանյան
Աուդիտոր

Grant Thornton

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

ՌԵՆԵՍԱ Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2008թ.

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն Ամյոտ ՍՊԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. +374 10 260 964
Ֆ. +374 10 260 961

Grant Thornton Amyot LLC
8/1 Vagharshtyan Str.
0012 Yerevan, Armenia
T +374 10 260 964
F +374 10 260 961
www.gta.am

«ՌԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին.

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՌԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվապահական հաշվեկշիռը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար տնօրինության պատասխանատվությունը

Ընկերության տնօրինությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար: Այս պատասխանատվությունը ներառում է խաբեության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգի մշակումը, կիրառումը և պահպանումը, հաշվապահական հաշվառման համապատասխան քաղաքականության ընտրությունը և կիրառումը, ինչպես նաև տվյալ հանգամանքներում ողջամիտ հաշվապահական գնահատումների կատարումը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի հիման վրա եզրակացություն արտահայտել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այս ստանդարտները պահանջում են, որպեսզի մենք պահպանենք մասնագիտական վարքագծի կանոնները և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք այնպես, որպեսզի ձեռք բերենք ողջամիտ երաշխիք, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական խեղաթյուրումներից:

Որակավորված աուդիտորներ և հաշվապահներ, կառավարման և հարկային խորհրդատուներ, իրավախորհրդատուներ
Auditors and Chartered Accountants, Management, Tax and Legal Consultants
Գրանթ Թորնթոն Ինթերնեշնլ սոլյուսյոն
Member of Grant Thornton International Ltd

Grant Thornton

Grant Thornton

2

Առդիտը ներառում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ առդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու նպատակով ընթացակարգերի իրականացումը: Ընթացակարգերի ընտրությունը հիմնված է առդիտորի դատողության վրա, ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկերը գնահատելիս առդիտորն ուսումնասիրում է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու և արժանահավատորեն ներկայացնելու համար անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգը, տվյալ հանգամանքներին համապատասխան առդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Առդիտը ներառում է կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, տնօրինության կողմից կատարած հաշվապահական գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված առդիտորական ապացույցները բավարար հիմք են հանդիսանում մեր առդիտորական եզրակացությունն արտահայտելու համար:

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

27 մարտի 2009թ.

Երևան

«Գրանթ Թորնթոն Ամիո» ՍՊԸ

Grant Thornton Armenia LLC

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		2008 թվ. 31-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)	2007 թվ. 31-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)
	Ծանոթ.		
Եկամուտներ			
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	128,218	113,417
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		22,717	67,613
Չուտ առևտրային եկամուտ	7	1,136	-
Այլ եկամուտներ	8	1,006	-
Ընդամենը եկամուտներ		153,077	181,030
Ժախսեր			
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(104,930)	(55,094)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	9	(7,463)	(8,697)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	16	(8,343)	(3,735)
Այլ ծախսեր	10	(14,622)	(9,251)
Ընդամենը գործառնական ծախսեր		(135,358)	(76,777)
Շահույթ մինչև հարկում		17,719	104,253
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(3,634)	(20,805)
Տարվա շահույթ		14,085	83,448

7-ից 32 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

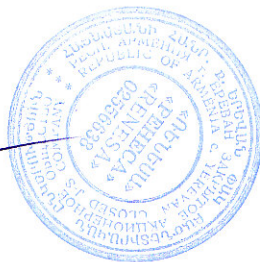
Հաշվապահական հաշվեկշիռ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2008 թվ. 31-ի դրությամբ (ստուգված)	2007 թվ. 31-ի դրությամբ (ստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	16	23,789	31,033
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	764	8,077
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		24,553	39,110
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	12	129,535	50,527
Տրամադրված փոխառություններ	13	-	30,296
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	15	257,573	50,013
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19	505,448	1,017,104
Այլ դեբիտորական պարտքեր	14	131	67
Շահութահարկի գծով կանխավճար		11,922	-
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		904,609	1,148,007
Ընդամենը՝ ակտիվներ		929,162	1,187,117
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	20	200,000	100,000
Գլխավոր պահուստ		5,000	750
Այլ պահուստներ		(1,136)	(30,404)
Զբաղիված շահույթ		15,294	88,506
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		219,158	158,852
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	17	707,604	1,011,735
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		-	14,141
Կրեդիտորական պարտքեր	18	2,400	2,389
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		710,004	1,028,265
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		710,004	1,028,265
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		929,162	1,187,117

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 3-ից 32 էջերում հաստատվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 27.03.2009թ-ին և ստորագրվել են Ընկերության Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից: 7-ից 32 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

ՎԱՐԻՆԱԿ ՄԱՐԴՅԱՆ
Գործադիր տնօրեն

ՆԱԻՐԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ
Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում- ների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 01.01.2007թ. դրությամբ (չստուգված)	5,000	750	42,437	32,758	80,945
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(23,438)	-	(23,438)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(67,613)	-	67,613)
Հետաձգված հարկի ազդեցությունը	-	-	18,210	-	18,210
Կապիտալում ուղղակիորեն ճանաչված ընդհանուր եկամուտներ և ծախսեր	-	-	(72,841)	-	(72,841)
Տարվա շահույթ	-	-	-	83,448	83,448
Ընդամենը տարվա եկամուտներ և ծախսեր	-	-	(72,841)	83,448	10,607
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	95,000	-	-	-	95,000
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	(27,700)	(27,700)
Հաշվեկշիռը 31.12.07թ. դրությամբ (ստուգված)	100,000	750	(30,404)	88,506	158,852
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	59,302	-	59,302
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(22,717)	-	(22,717)
Հետաձգված հարկի ազդեցությունը	-	-	(7,317)	-	(7,317)
Կապիտալում ուղղակիորեն ճանաչված ընդհանուր եկամուտներ և ծախսեր	-	-	29,268	-	29,268
Տարվա շահույթ	-	-	-	14,085	14,085
Ընդամենը տարվա եկամուտներ և ծախսեր	-	-	29,268	14,085	43,353
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	100,000	-	-	-	100,000
Գլխավոր պահուստի ավելացում	-	4,250	-	(4,250)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	(83,047)	(83,047)
Հաշվեկշիռը 31.12.08թ. դրությամբ (ստուգված)	200,000	5,000	(1,136)	15,294	219,158

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	31.12.08-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)	31.12.07-ին ավարտված տարվա համար (ստուգված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	115,733	105,177
Վճարված տոկոսներ	(104,612)	(53,788)
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթերից օգուտ	22,717	67,613
Արտարժույթային գործառնականություններից իրացված շահույթ	1,136	-
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(7,589)	(6,121)
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր	(14,320)	(9,836)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	13,065	103,045
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	30,000	(30,000)
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	353,462	(387,930)
Այլ դեբիտորական պարտքեր	(64)	(67)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	(304,409)	321,073
Կրեդիտորական պարտքեր	136	(300)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկ	92,190	5,821
Վճարված շահութահարկ	(29,702)	(10,430)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	62,488	(4,609)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Հիմնական միջոցների առք	(1,099)	(30,499)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(1,099)	(30,499)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	100,000	95,000
Վճարված շահաբաժիններ	(83,047)	(27,700)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	16,953	67,300
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	78,342	32,192
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	50,527	18,335
Արտարժույթի փոխանակման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	666	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 12)	129,535	50,527

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՌԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնվել է 2001 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 11.04.2001թ. Ձեռնարկությունների պետական ռեգիստրի կողմից (գրանցման թիվ 286.120.04191, Վկայական 02Ա050348), 15.06.2001թ-ին Ընկերությանը ՀՀ Արժեթղթերի հանձնաժողովի կողմից տրվել է Բրոքերային գործունեության լիցենզիա:

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն Ընկերությունը 2008 թվականի հունիսի 27-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից վերագրանցվել և վերալիցենզավորվել է թիվ 5 արտոնագրային համարով, որպես ներդրումային ընկերություն:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունումն ու հաղորդումն է, իր կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարումը:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է քաղաք Երևանում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վարդանանց 16 շենք, թիվ 47 տարածք:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում:

2008թ. վերջին պատրաստված իր հաշվետվությունում «Moody's Investors Service» գնահատող միջազգային գործակալությունը Հայաստանին տվել է *Ba2* «Կայուն հեռանկար» անկախ գնահատականը: Համաձայն այս հաշվետվության՝ երկրի պետական պարտքերի փոքր ծավալները և վերաֆինանսավորման նվազագույն ռիսկերը թույլ են տալիս հիմնավորել ներկա միջավայրի կայուն գնահատականը: Հիմնական ֆինանսական ռիսկ է հանդիսանում նվազ եկամուտը, սակայն իրավիճակը մեղմում են պարտքերի մարման շատ վստահելի անցյալը, պաշտոնական վարկատուների հետ լավ հարաբերությունները, ինչպես նաև Սփյուռքի կողմից ապահովվող իրացվելիությունը:

Հայաստանում բիզնեսի կապիտալում օտարերկրյա կապիտալի փոքրածավալ ներգրավվածության, ինչպես նաև Հայաստանի տնտեսության մեջ համեմատաբար քիչ օտարերկրյա ներդրումների և համաշխարհային տնտեսության համապատասխան սեկտորներից կղզիացման արդյունքում, ավելի զարգացած և ձևավորված տնտեսությամբ երկրներում առկա ֆինանսական ճգնաժամը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ այնքան էլ խիստ և նկատելի չէ Հայաստանում:

Հայաստանի կառավարությունն ուսումնասիրում է ճգնաժամի պատճառներն ու հետևանքները՝ մշակելու համար միջոցառումների ծրագիր՝ պայքարելու ընդդեմ այդ հետևանքների, երբ ճգնաժամը անխուսափելի դառնա Հայաստանի համար:

Այնուամենայնիվ, շուկայական ավելի խիստ ճնշման պայմաններում Հայաստանի տնտեսությունը, ինչպես նաև Ընկերությունը կարող են ընկնել այդ ճգնաժամի ազդեցության տակ, ինչի հետևանքները կարող են լինել նշանակալի: Քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պասիվների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն ամեն դեպքում չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը նկատելի և վստահաբար չափելի լիներ Հայաստանում:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհուրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Զափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.5 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունը ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2008թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից:

3.6 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը մինչ այժմ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Նոր ստանդարտները, փոփոխությունները և մեկնաբանությունները՝ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս կիրառելի չեն, սակայն հետագայում կիրառելի կլինեն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (վերանայված 2007թ.)

Այս ստանդարտում նոր փոփոխությունն ազդում է սեփական կապիտալում սեփականատերերի հետ գործարքների ներկայացման վրա և առաջարկում է ամբողջական եկամուտների մասին հաշվետվությունը: Կազմողները հնարավորություն կունենան ներկայացնել եկամտի և ծախսի հոդվածները և այլ ամբողջական եկամտի հոդվածները կա՛մ մեկ ամբողջական եկամուտների մասին հաշվետվությունում՝ ենթագումարներով, կա՛մ երկու առանձին հաշվետվություններում (առանձին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն, որին կհետևի այլ ամբողջական եկամուտների մասին հաշվետվություն): Այս փոփոխությունը չի ազդում Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքի վրա, բայց կառաջացնի լրացուցիչ բացահայտումների անհրաժեշտություն: Ներկայումս ղեկավարությունը գնահատում է այս փոփոխության մանրամասն ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» (վերանայված 2007թ.)

Համաձայն այս փոփոխության փոխառության ծախսումները պետք է կապիտալացվեն, այնքանով, որքանով դրանք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, արտադրության կամ կառուցման հետ, որոնց նպատակային օգտագործման կամ վաճառքի պատրաստ լինելու համար անհրաժեշտ է ժամանակ: Ներկայումս Ընկերության կողմից որդեգրած մոտեցումը՝ անմիջապես ծախս ճանաչել փոխառության ծախսումները, կփոխվի: Համաձայն փոփոխված ստանդարտի անցումային մասի, մինչ օրս ծախս ճանաչված փոխառության ծախսումների գծով փոփոխություններ չեն իրականացվելու: Այս փոփոխության հետևանքով հետագա ժամանակաշրջանում Ընկերության տոկոսային ծախսը կնվազի, և կաճեն կառուցման մեջ գտնվող որակավորվող ակտիվի գծով կապիտալացվող փոխառության ծախսումները:

Նոր ստանդարտները, փոփոխությունները և մեկնաբանությունները՝ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս կիրառելի չեն և հավանաբար հետագայում կիրառելի չեն լինի Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար

ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ»

Սա բացահայտման ստանդարտ է, որը հանգեցնում է Ընկերության հաշվետու սեզմենտների վերաներկայացմանը, բայց չի ունենա որևէ ազդեցություն ֆինանսական արդյունքների կամ վիճակի վրա: Այս ստանդարտի կիրառումը պարտադրված չէ Ընկերության համար:

ՖՀՄՍՄԿ (IFRIC)13 «Հաճախորդների հավատարմության գծով միջոցառումներ»

Այս մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ երբ ապրանքները կամ ծառայությունները վաճառվում են, տրամադրելով հաճախորդի պահպանման խրախուսական միջոցներ (խրախուսական միավորներ կամ անվճար ապրանքներ), գործարքը դիտվում է բազմատարր և հաճախորդի կողմից ստացված համապատասխան հատուցումը բաշխվում է գործարքի տարրերի միջև համամասնորեն՝ կիրառելով իրական արժեքը: Ընկերությունը ներկայումս չի իրականացնում նման ծրագիր: Դեկլարության համոզմամբ այս մեկնաբանությունը կիրառելի չէ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

ՖՀՄՍ 2 (Փոփոխություն) «Բաժնեմասի վրա հիմնված վճարումներ»

Այս փոփոխությունը վերաբերվում է իրավունքի տրամադրման պայմաններին և չեղյալ ճանաչմանը: Ընկերությունը ներկայումս չի վարում բաժնեմասերի վրա հիմնված վճարման ցուցակ: Դեկլարության համոզմամբ այս փոփոխությունը կիրառելի չէ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

Տարեկան բարեփոխումներ 2008

«ՀՀՄՄԽ»-ի կողմից թողարկվել է՝ *«Միջազգային Ֆինանսական Հաշվետվությունների Ստանդարտների Բարեփոխումներ 2008»-ը*: Բարեփոխումների մեծ մասը կիրառելի են 2009թ-ի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Դեկլարության համոզմամբ բարեփոխումները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն չեն ունենա:

ՀՀՄՍ 23 (Փոփոխություն) «Փոխառության ծախսումներ» (ուժի մեջ է 2009թ-ի հունվարի 1-ից):

Փոխառության ծախսումների սահմանումը փոփոխվել է, ուստի տոկոսային ծախսերը հաշվարկվում են, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ սահմանված ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» ստանդարտով (ուժի մեջ է 2009թ-ի հունվարի 1-ից): Ընկերությունը ՀՀՄՍ 23-ը (Փոփոխություն) կկիրառի առաջընթաց՝ կապիտալացնելով փոխառության ծախսումները, սկսած 2009թ-ի հունվարի 1-ից:

ՀՀՄՍ 36 (Փոփոխություն) «Ակտիվների արժեզրկում» (ուժի մեջ է 2009թ-ի հունվարի 1-ից)

Երբ իրական արժեքից հանած վաճառքի ինքնարժեքը հաշվարկվում է գեղչված դրամական հոսքերի հիման վրա, ապա օգտագործման արժեքի հաշվարկի համապատասխան բացահայտումներ պետք է իրականացվեն: Ընկերությունը կկիրառի

ՀՀՍՄ 36 (Փոփոխություն) և, կիրառելիության դեպքում, կներկայացնի արժեզրկման թեստերի նկատմամբ պահանջվող բացահայտումները 2009թ.ի հունվարի 1-ից:

ՀՀՍՄ 38 (Փոփոխություն) «Ոչ նյութական ակտիվներ» (ուժի մեջ է 2009թ.-ի հունվարի 1-ից)

Կանխավճարը պետք է ճանաչվի այն դեպքում, երբ վճարումը կատարվել է նախապես՝ ապրանքի օգտագործման նկատմամբ իրավունք ձեռք բերելու կամ ծառայություն ստանալու համար:

Ի լրումն, փոփոխության արդյունքում դուրս են եկել «հազվադեպ, եթե երբևէ» բառերը, որը հնարավորություն էր ընձեռում ամորտիզացիայի գծային մեթոդի գործակցից ավելի ցածր գործակցով մեթոդի կիրառումը: Փոփոխությունը ազդեցություն չի ունենա Ընկերության գործունեության վրա, քանի որ բոլոր ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով:

ՀՀՍՄ 40 (Փոփոխություն) «Ներդրումային գույք» (և համապատասխան փոփոխություն ՀՀՍՄ 16) (ուժի մեջ է 2009թ.-ի հունվարի 1-ից):

Կառուցման կամ զարգացման ընթացքի մեջ գտնվող գույքը, որը հետագայում օգտագործվելու է որպես ներդրումային գույք, ներառվում է ՀՀՍՄ 40-ի շրջանակներում: Երբ կիրառվում է իրական արժեքի մեթոդը, ապա նմանատիպ գույքը չափվում է իրական արժեքով: Սակայն, երբ կառուցման ընթացքում գտնվող ներդրումային գույքի իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, ապա գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով մինչև կառուցման ավարտի կամ իրական արժեքի արժանահավատ չափման հնարավորության ամսաթվերից առաջնայինի դեպքում: Ընկերությունը կկիրառի ՀՀՍՄ 40 (Փոփոխություն), սկսած 2009թ.-ի հունվարի 1-ից:

ՀՀՍՄ 20 (Փոփոխություն) «Պետական շնորհների հաշվառումը և պետական օգնության բացահայտումը» (ուժի մեջ է 2009թ.-ի հունվարի 1-ից):

Կառավարության կողմից շուկայական տոկոսադրույքից ցածր տոկոսադրույքով տրված վարկից օգուտը չափվում է ՀՀՍՄ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքի և ՀՀՍՄ 20-ին համապատասխան հաշվառված օգուտով ստացված մուտքերի տարբերությամբ: Ընկերությունը կկիրառի ՀՀՍՄ 20 (Փոփոխություն)-ը սկսած 2009թ. հունվարի 1-ից:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական

արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ մանանտիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմ. 2008	31 դեկտեմ. 2007
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	306.73	304.22
ՀՀ դրամ/1 եվրո	435.00	446.96

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի չափման ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

Ընկերությունը իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, բանկերում հաշիվների մնացորդներից:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները),

հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, փոխատվություններ և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Փոխատվություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխատվությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված փոխատվությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է փոխատվության իրական արժեքից, օրինակ երբ փոխատվությունը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և փոխատվության իրական արժեքների տարբերությունը փոխատվության սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ

դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները:

4.6 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ փոխառում կամ փոխառումների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի մնանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ փոխատվության հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե փոխառությունը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Ընկերությունը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները,

համաձայն գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Ընկերությանը, թե ոչ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.7 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.8 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ տրամադրված փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.9 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.10 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1	100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Գույք, գրասենյակային սարքավորումներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.12 Կենսաթոշակներ

Ընկերությունում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

4.13 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ

մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.14 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Ընկերությունը գնում է Ընկերության բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.15 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ մանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 21 ծանոթագրությունը:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Փոխատվություններ հաճախորդներին	1,388	296
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	126,542	111,767
Այլ տոկոսային եկամուտներ	288	1,354

Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	128,218	113,417
---	----------------	----------------

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Ռեպո գործառնություններ	84,384	55,094
Ներգրավված վարկեր	20,546	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	104,930	55,094

7 Ձուտ առևտրային եկամուտ

	2008	2007
Հազար ՀՀ դրամ		
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ	1,136	-
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,136	-

8 Այլ եկամուտներ

	2008	2007
Հազար ՀՀ դրամ		
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի փոխարկումից զուտ եկամուտ	706	-
Այլ եկամուտ	300	-
Ընդամենը այլ եկամուտներ	1,006	-

9 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2008	2007
Հազար ՀՀ դրամ		
Աշխատավարձ	6,359	6,995
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	1,104	1,702
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	7,463	8,697

10 Այլ ծախսեր

	2008	2007
Հազար ՀՀ դրամ		
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2,822	1,451
Վարձակալության գծով ծախսեր	1,800	750
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	632	100
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	2,395	2,360
Ներկայացուցչական ծախսեր	1,461	1,093
Գրասենյակային ծախսեր	1,267	1,301
Վճարված տուգանքներ	382	50
Այլ ծախսեր	3,863	2,146
Ընդամենը այլ ծախսեր	14,622	9,251

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	2008	2007
Հազար ՀՀ դրամ		
Ընթացիկ հարկ	3,638	21,181
Հետաձգված հարկ	(4)	(376)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	3,634	20,805

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2007թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք

ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2007	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	17,719		104,253	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	3,544	20	20,851	20
Չհարկվող եկամուտներ	-	-	(46)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	231	1.3	-	-
Դրական փոխարժեքային տարբերություն	(141)	(0.8)	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	3,634	20.5	20,805	20

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2007	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2008
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	476	4	-	480
Արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	7,601	-	(7,317)	284
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	8,077	4	(7,317)	764
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	8,077	4	(7,317)	764

Հազար ՀՀ դրամ	2006	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2007
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	100	376	-	476
Արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	-	-	7,601	7,601
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	100	376	7,601	8,077
Արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	(10,609)	-	10,609	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(10,609)	-	10,609	-
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(10,509)	376	18,210	8,077

12 Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,131	293
Բանկային հաշիվներ	127,404	50,234
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	129,535	50,527

13 Տրամադրված փոխատվություններ

31.12.07թ. դրությամբ առկա փոխատվությունը տրամադրվել է Ընկերության հետ կապված անձին 30 մլն ՀՀ դրամ գումարի չափով, 180 օր մարման ժամկետով, տարեկան 9% տոկոսադրույքով:

Ինչպես նշված է 23 ծանոթագրությունում, 31.12.07թ. դրությամբ փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Փոխատվություններին ներհատուկ վարկային, արժութային, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 25 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 22 ծանոթագրությունում:

14 Այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	86	67
Արագամաշ առարկաներ	45	-
Ընդամենը այլ դեբիտորական պարտքեր	131	67

15 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2008 Վաճառքի համար մատչելի	2007 Վաճառքի համար մատչելի
Զգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	255,830	-
Ոչ պետական պարտատոմսեր	1,743	50,013
Ընդամենը ներդրումներ	257,573	50,013

31.12.08թ. դրությամբ Ընկերության կողմից 239,859 հազ. դրամի իրական արժեքով (անվանական արժեքը՝ 221,000 հազ. դրամ) ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր գրավադրված են Ընկերության կողմից բանկերից ներգրավված վարկերի դիմաց որպես ապահովման միջոց: (Ծանոթ. 17)

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների շարժը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Հուլիսի 1-ի դրությամբ	50,013	38,255
Ավելացում	27,035,519	29,526,605
Նվազում	(26,887,261)	(29,491,409)
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված գույտ օգուտ/(վնաս)	59,302	(23,438)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	257,573	50,013

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարման ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	8.5-10.5%	2014-2028	-	-
Ոչ պետական պարտատոմսեր	9%	2009	9%	2008
Ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	8.5-9.4%	2014-2018	6.59-8.99%	2009-2021

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը՝ ՀՀ պետական պարտատոմսերը 505,448 հազար դրամով իրական արժեքով (2007թ.՝ 1,017,104 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 19):

16 Հիմնական միջոցներ

	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Ընդամենը
ՍԿՋՔՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
Սկզբնական արժեք 2007թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,964	3,950	-	5,914
Ավելացում	2,647	25,000	2,852	30,499
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,611	28,950	2,852	36,413
Ավելացում	259	760	80	1,099
Ճշգրտում	152	-	(1,139)	(987)
Վերադասակարգում	(1,132)	-	1,132	-
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,890	29,710	2,925	36,525
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ				
2007թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	1,645	-	-	1,645
Հատկացումներ	882	2,391	462	3,735
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,527	2,391	462	5,380
Հատկացումներ	2,174	5,816	353	8,343
Ճշգրտում	(610)	-	(377)	(987)
Վերադասակարգում	(271)	-	271	-
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,820	8,207	709	12,736
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70	21,503	2,216	23,789
2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,084	26,559	2,390	31,033

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 3,720 հազար դրամ (2007թ.՝ 977 հազ. դրամ):

17 Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Կարճաժամկետ փոխառություններ ռեպո համաձայնագրերով	500,605	1,011,735
Ներգրավված վարկեր բանկերից	206,999	-
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	707,604	1,011,735

31.12.08թ. դրությամբ Ընկերության կողմից բանկերից ներգրավված վարկերը 206,999 հազ. դրամ գումարով (ներառյալ վճարվելիք տոկոսները 1,489 հազ. դրամ) իրենից ներկայացնում են 605,000 ԱՄՆ դոլարով ներգրավված վարկերը, որոնց դիմաց որպես ապահովման միջոց Ընկերության կողմից գրավադրվել են 239,859 հազ. դրամի իրական

արժեքով (անվանական արժեքը՝ 221,000 հազ. դրամ) ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթերը: (Ծանոթ. 15)

18 Կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	-	11
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	883	1,008
Այլ	1,517	1,370
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,400	2,389

19 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2008	2007	2008	2007
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր (ծանոթ. 15, 17)	505,448	1,017,104	505,605	1,011,735
	505,448	1,017,104	505,605	1,011,735

20 Սեփական կապիտալ

2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 200,000,000 ՀՀ դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,000 հատ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 50,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2007թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2008		2007	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Աննա Համբարյան	100,000	50%	50,000	50%
Էդուարդ Մարության	100,000	50%	50,000	50%
	200,000	100%	100,000	100%

2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

2008թ. Ընկերությունը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 100,000 հազար դրամ գումարով:

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել կապիտալը ՀՀ դրամով:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա

միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով:

21 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

31 դեկտեմբեր 2008թ. դրությամբ Ընկերության նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար, Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – ընկերությունը որպես վարձակալող

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր տարածք վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Մինչև 1 տարի	1,800	1,800
1-5 տարի	5,100	6,900
5 տարուց ավելի	-	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	6,900	8,700

22 Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերությունը չունի վերջնական վերահսկող անձ:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են փոխառությունները, վարձավճարները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2008		2007	
	Բաժնե-տերեր և նրանց հետ փոխկապա-կցված կազմ.	Ղեկավար անձնա-կազմ	Բաժնե-տերեր և նրանց հետ փոխկապա-կցված կազմ.	Ղեկավար անձնա-կազմ
Տրամադրված փոխատվություններ				
Փոխատվության մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	30,296	-	-	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված փոխատվություններ	145,000	-	168,296	35,000
Տարվա ընթացքում մարված փոխատվություններ	(175,296)	-	(138,000)	(35,000)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	-	-	30,296	-
Տոկոսային եկամուտ փոխատվության գծով	1,388	-	296	-
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից եկամուտ	955	-	-	-
Այլ գործառնական ծախսեր (վարձավճար)	-	1,800	-	300

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2007
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	3,871	2,882
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	803	679
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	4,674	2,470

23 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Տրամադրված փոխատվություններ

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով:

31.12.07թ. դրությամբ տրամադրված փոխատվությունների հաշվեկշռային արժեքը համընկնում է դրանց իրական արժեքին:

24 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների:

Հազար ՀՀ դրամ	2008				
	Ցայափանջ և մինչև 1 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա-հանրա-գումար	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա-հանրա-գումար
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	129,535		129,535		129,535

Հազար ՀՀ դրամ

2008

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդա- մենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ		1,743	1,743	255,830	255,830	257,573
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	505,448		505,448			505,448
	634,983	1,743	636,726	255,830	255,830	892,556
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	707,604		707,604			707,604
	707,604		707,604			707,604
Զուտ Դիրք	(72,621)	1,743	(70,878)	255,830	255,830	184,952
Կուտակված ճեղքվածք	(72,621)	(70,878)		184,952		

Հազար ՀՀ դրամ

2007

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	50,527	-	-	50,527
Տրամադրված փոխառություններ	-	30,296	-	30,296
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	50,013	50,013
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,017,104	-	-	1,017,104
	1,067,631	30,296	50,013	1,047,940
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	1,011,735	-	-	1,011,735
	1,011,735	-	-	1,011,735
Զուտ Դիրք	55,896	30,296	50,013	136,205
Կուտակված ճեղքվածք	55,896	86,192	136,205	

25 Ռիսկի կառավարում

Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Ընկերության ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել

նիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Ընկերությունը պարբերաբար վերանայում է նիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Կարևորագույն նիսկերն են վարկային նիսկը, իրացվելության նիսկը, շուկայական նիսկը և այլ գործառնական նիսկը: Շուկայական նիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային նիսկերը:

25.1 Վարկային նիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային նիսկի՝ կապված փոխառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Ընկերությանը կորուստներ կարող է պատճառել:

Վարկային նիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառվածությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Ընկերության ակտիվների պարտքի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեքներ և այլ պարտքային գործիքներ:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է 2008 և 2007թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության վարկային նիսկի ենթարկվելու վատագույն տարբերակը՝ առանց ապահովվածությունը հաշվի առնելու: Հաշվեկշռային ակտիվների համար վարկային նիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային զուտ արժեքների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծան ոթ.	Համախառն առավելագույն նիսկի չափ 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն նիսկի չափ 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	12	129,535	50,527
Տրամադրված փոխառվածություններ	13	-	30,296
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	15	257,573	50,013
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	19	505,448	1,017,104
Ընդամենը		892,556	1,147,940

Երբ ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով, վերևում ներկայացված գումարները ցույց են տալիս ընթացիկ նիսկը, բայց ոչ առավելագույնը, որը կարող է առաջանալ ապագայում իրական արժեքների փոփոխություններից:

25.2 Շուկայական նիսկ

Շուկայական նիսկն այն նիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Ընկերությունը տարանջատում է շուկայական նիսկերը առևտրական և ոչ առևտրական պորտֆելների:

25.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային**Տոկոսադրույքի ռիսկ**

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Հազար ՀՀ դրամ		Կապիտալի զգայունություն						2008
Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը		
ՀՀ դրամ	+1	-	-	-	(38,702)	(38,702)		
ՀՀ դրամ	-1	-	-	-	42,077	42,077		

Հազար ՀՀ դրամ		Կապիտալի զգայունություն						2007
Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը		
ՀՀ դրամ	+1	-	-	(7,369)	(38,922)	(46,291)		
ՀՀ դրամ	-1	-	-	7,634	42,704	50,338		

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ		2008		2007	
Արտարժույթ	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	

ԱՄՆ դոլար	+20	(25,914)	-	-
ԱՄՆ դոլար	-20	25,914	-	-

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները	52,842	76,693	129,535
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	257,573	-	257,573
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	505,448	-	505,448
	815,863	76,693	892,556
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կարճաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	500,605	206,999	707,604
	500,605	206,999	707,604
	315,258	(130,306)	184,952
Ջուտ դիրք 2008 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը:

25.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում:

26 Կապիտալ

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է սեփական կապիտալի ցուցանիշը՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Սեփական կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, կուտակված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստը:

ՀՀ կենտրոնական բանկը ներդրումային ընկերությունների համար սահմանել է սեփական կապիտալի նվազագույն չափի տնտեսական նորմատիվ՝ 100,000 հազ. դրամ: